

12. feladatsor – Vektorterek általánosan – Eredmények

12.1. Feladat. Döntse el, hogy igazak-e az alábbi állítások, és döntését röviden indokolja:

- (a) A $\mathbb{Z}_2^2$ vektortérben az $(1, 0), (0, 1)$ vektoroknak négy lineáris kombinációja van.
- (b) Az $\mathbb{R}^{\mathbb{N}}$ vektortér minden altere véges dimenziós.
- (c) Van olyan lineáris egyenletrendszer a $\mathbb{Z}_3$ test felett, amelynek végtelen sok megoldása van.
- (d) A $\mathbb{Z}_3^n$ vektortér minden altere 3^k elemszámú valamely $k \leq n$ -re.
- (e) Egy V vektortér pontosan akkor nem véges dimenziós, ha minden $n \in \mathbb{N}$ -re van n tagú lineárisan független vektorrendszer V -ben.
- (f) Ha U és V véges dimenziós T test feletti vektortér, akkor $\text{Hom}(U, V)$ is az.

Eredmény. igaz: a,d,e,f
hamis: b,c

12.2. Feladat. Igazolja, hogy vektorteret alkot

- (a) a valós számok teste felett a pozitív valós számok V halmaza, ha az „összeadást” és a „skalárral való szorzást” a következőképpen definiáljuk:

$$u \oplus v = uv, \quad \lambda \odot v = v^\lambda \quad (u, v \in V, \lambda \in \mathbb{R});$$

- (b) $\mathbb{Z}_2$ felett bármely halmaz hatványhalmaza, ha „összeadásnak” a szimmetrikus különbség képzését tekintjük. (A skalárral való szorzást miért nem kell külön definiálni?)

12.3. Feladat. Alteret alkotnak-e a V vektortérben az U halmazok:

- (a) $V = \mathbb{Q}^{n \times n}$, U a V -beli a felső trianguláris mátrixok halmaza;
- (b) $V = \mathbb{R}^{n \times n}$, U azon V -beli mátrixok halmaza, amelyek elemei racionálisak;
- (c) $V = \mathbb{R}^{n \times n}$, U azon V -beli mátrixok halmaza, melyeknek van sajátértéke;
- (d) $V = \mathbb{Z}_3^{n \times n}$, $U = \{A \in V : AB = BA\}$, ahol B rögzített mátrix;
- (e) $V = \mathbb{Z}_2^{n \times n}$, U a legfeljebb 2 rangú V -beli mátrixok halmaza;
- (f) $V = \mathbb{Q}^{\mathbb{N}}$, U a V -beli számtani sorozatok halmaza;
- (g) $V = \mathbb{R}^{\mathbb{N}}$, U a V -beli mértani sorozatok halmaza (megengedve a csupa 0-ból álló sorozatot is);
- (h) $V = \mathbb{R}^{\mathbb{N}}$, U a V -beli monoton sorozatok halmaza;
- (i) $V = \mathbb{R}^{\mathbb{R}}$, U a V -beli páros függvények halmaza;
- (j) $V = \mathbb{R}^{\mathbb{R}}$, U a véges sok zérushellyel rendelkező V -beli függvények halmaza;
- (k) $V = \mathbb{R}^{\mathbb{R}}$, U azon V -beli függvények halmaza, amelyeknek a 0 helyen zérushelye van;
- (l) $V = \mathbb{Z}_2[x]$, U a V -beli harmadfokú polinomok halmaza;
- (m) $V = \mathbb{Q}[x]$, U a V -beli legfeljebb negyedfokú polinomok halmaza;
- (n) $V = \mathbb{Z}_2[x]$, U azoknak a V -beli polinomoknak a halmaza, amelyeknek $\mathbb{Z}_2$ mindkét eleme zérushelye;
- (o) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^2)$, U a V -beli origó középpontú forgatások halmaza;
- (p) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^2)$, U a V -beli szűrjektív lineáris leképezések halmaza;
- (q) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^2)$, U azon V -beli lineáris leképezések halmaza, amelyek képtere az $y = x$ egyenes;
- (r) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^2)$, U azon V -beli lineáris leképezések halmaza, amelyek képtere az $y = x$ egyenes valamely altere;

(s) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^3)$, U a V -beli önadjungált lineáris transzformációk halmaza.

Eredmény. altér: a,b,d,f,i,k,m,r,s

nem altér: c,e,g,h,j,l,n,o,p,q

12.4. Feladat. Állapítsa meg, hogy az előző feladatban szereplő alterek véges dimenziósak-e.

Eredmény. véges: a,b,d,m,r,s

végtelen: f,i,k

12.5. Feladat. Döntse el, hogy a V vektortérbeli v vektor eleme-e az U altérnek:

(a) $V = \mathbb{Q}^4$, $v = (1, -1, -2, 1)$, $U = [(1, 1, 3, 0), (2, 3, 2, 1), (3, 2, -1, 1)]$;

(b) $V = \mathbb{Z}_3^4$, $v = (1, 0, 0, 1)$, $U = [(1, 1, 1, 0), (-1, 0, 1, 0), (1, 1, 0, -1)]$;

(c) $V = \mathbb{R}^{2 \times 2}$, $v = \begin{pmatrix} 3 & 4 \\ -1 & 2 \end{pmatrix}$, $U = \left[\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ -3 & 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 & 2 \\ 7 & -4 \end{pmatrix} \right]$;

(d) $V = \mathbb{Z}_3^{2 \times 2}$, $v = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, $U = \left[\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} \right]$;

(e) $V = \mathbb{R}[x]$, $v = 3 + 4x - x^2 + 2x^3$, $U = [1 - 3x^2 + 2x^3, -1 + 2x + 7x^2 - 4x^3]$;

(f) $V = \mathbb{Z}_3[x]$, $v = 1 + x^3$, $U = [1 + x + x^2, -1 + x^2, 1 + x - x^3]$;

(g) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^2)$, v az x -tengelyre való tükrözés, $U = [\varphi, \psi]$, ahol φ az y -tengelyre való merőleges vetítés, ψ az origó középpontú $\frac{\pi}{2}$ szögű forgatás;

(h) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^2)$, $v: (x, y) \mapsto (x - 6y, 5x + 7y)$, $U = [\varphi, \psi]$, ahol $\varphi: (x, y) \mapsto (x - 3y, 2x + 4y)$, $\psi: (x, y) \mapsto (x, -x + y)$.

Eredmény. eleme: a,b,c,d,e,f,h

nem eleme: g

12.6. Feladat. Egyenlők-e az alábbi V vektortér megadott U_1, U_2 alterei?

(a) $V = \mathbb{Z}_3^4$; $U_1 = [(1, 0, 1, 1), (0, 1, -1, 1)]$, $U_2 = [(1, -1, -1, 0), (1, 1, 0, -1)]$;

(b) $V = \mathbb{Z}_2^{2 \times 2}$; $U_1 = \left[\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \right]$, $U_2 = \left[\begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \right]$;

(c) $V = \mathbb{Q}[x]$; $U_1 = [1 - 2x^2 + 3x^3, x - x^2 + 4x^3, -1 + x + 4x^3]$, $U_2 = [1 + 2x - 2x^2 + 5x^3, 2 - 3x^2 + 3x^3]$;

(d) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^2)$; $U_1 = [\varphi, \psi, \eta]$, $U_2 = [\kappa, \mu]$, ahol $\varphi: (x, y) \mapsto (x - 2y, 3y)$, $\psi: (x, y) \mapsto (-y, x + 4y)$, $\eta: (x, y) \mapsto (-x, x + 4y)$, $\kappa: (x, y) \mapsto (x - 2y, 2x + 5y)$, $\mu: (x, y) \mapsto (2x - 3y, 3y)$.

Eredmény. (a) egyenlők

(b) nem egyenlők

(c) $U_2 \subset U_1$ (nem egyenlők)

(d) $U_2 \subset U_1$ (nem egyenlők)

12.7. Feladat. Döntse el, hogy lineárisan független vektorrendszert alkotnak-e, és ha igen, akkor bázist alkotnak-e az alábbi vektorok a V vektortérben:

(a) $V = \mathbb{Z}_2^6$; $(1, 0, 0, 1, 0, 0)$, $(0, 1, 1, 1, 0, 1)$, $(1, 1, 1, 0, 0, 0)$, $(1, 1, 0, 1, 1, 0)$, $(0, 0, 1, 0, 0, 1)$, $(1, 1, 1, 1, 1, 0)$;

(b) $V = \mathbb{Z}_3^6$; $(1, 0, 1, 1, 0, 1)$, $(1, 1, 0, 1, 1, 0)$, $(0, 1, 0, 0, 1, 0)$;

(c) $V = \mathbb{Q}^{2 \times 3}$; $\begin{pmatrix} -1 & 1 & -1 \\ 1 & 2 & 0 \end{pmatrix}$, $\begin{pmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$, $\begin{pmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$;

- (d) $V = \mathbb{Z}_2^{3 \times 2}$; $\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$, $\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, $\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$;
- (e) V a legfeljebb másodfokú $\mathbb{R}[x]$ -beli polinomok vektortere; $1 + x^2$, $x - x^2$, $-1 + x + x^2$;
- (f) V a legfeljebb másodfokú $\mathbb{Z}_3[x]$ -beli polinomok vektortere; $1 + x^2$, $x - x^2$, $-1 + x + x^2$;
- (g) V a legfeljebb harmadfokú $\mathbb{Z}_2[x]$ -beli polinomok vektortere; $1 + x$, $x + x^2$, $x^2 + x^3$, $1 + x^3$;
- (h) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^2)$; φ az x -tengelyre, ψ az y -tengelyre való tükrözés;
- (i) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^2)$; φ az x -tengelyre, ψ az y -tengelyre való merőleges vetítés, $\eta: (x, y) \mapsto (0, x)$, $\kappa: (x, y) \mapsto (y, 0)$;
- (j) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^3)$; φ az x, y -tengelyek síkjára való tükrözés, ψ az x, y -tengelyek síkjára való merőleges vetítés;
- (k) $V = \text{Hom}(\mathbb{Z}_2^3, \mathbb{Z}_2^2)$, $\varphi: (x, y, z) \mapsto (x+y, x)$, $\psi: (x, y, z) \mapsto (x+y, z)$, $\eta: (x, y, z) \mapsto (x, x+z)$;
- (l) $V = \mathbb{R}^{\mathbb{R}}$; 1 , $\sin^2 x$, $\cos^2 x$;
- (m) $V = \mathbb{R}^{\mathbb{R}}$; 1 , $\sin x$, $\cos x$.

Eredmény. lineárisan független: b,c,e,h,i,j,m

ebből bázis: e,i

lineárisan függő: a,d,f,g,k,l

12.8. Feladat. Határozza meg a V vektortér U alterének dimenzióját, és keressen U megadott generátorrendszerének olyan részrendszerét, amely bázist alkot:

- (a) $V = \mathbb{Z}_2^5$; $U = [(1, 1, 0, 0, 1), (1, 1, 1, 0, 1), (0, 0, 1, 1, 0), (1, 1, 0, 1, 1), (1, 1, 1, 1, 1)]$;
- (b) $V = \mathbb{Z}_3^5$; $U = [(-1, 1, -1, 1, 0), (1, -1, -1, 0, -1), (-1, 1, 0, 1, -1), (0, 0, -1, -1, 1), (-1, 1, 1, 0, 1)]$;
- (c) $V = \mathbb{R}^{3 \times 2}$; $U = \left[\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -2 & 0 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ -2 & 1 \\ 0 & -1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 4 & 5 \\ -6 & 1 \\ 2 & 3 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 & -2 \\ 0 & -1 \\ 1 & 3 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 & 1 \\ 7 & 3 \\ -2 & -5 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -3 & 2 \\ 4 & -1 \\ -2 & 1 \end{pmatrix} \right]$;
- (d) $V = \mathbb{Z}_2[x]$; $U = [1+x+x^4, 1+x+x^2+x^4, x^2+x^3, 1+x+x^3+x^4, 1+x+x^2+x^3+x^4]$;
- (e) $V = \mathbb{Z}_3[x]$; $U = [-1+x-x^2+x^3, 1-x-x^2-x^4, -1+x+x^3-x^4, -x^2-x^3+x^4, -1+x+x^2+x^4]$;
- (f) $V = \mathbb{Q}[x]$; $U = [3-2x+x^2, -12+8x-4x^2, 6-5x+2x^2, 12-9x+4x^2]$;
- (g) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^2)$; $U = [\varphi, \psi, \eta]$, ahol φ az x -tengelyre való merőleges vetítés, ψ az y -tengelyre való tükrözés, η az identikus leképezés;
- (h) $V = \text{Hom}(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^2)$; $U = [\varphi, \psi, \eta, \kappa, \mu, \nu]$, ahol $\varphi: (x, y, z) \mapsto (x-2y+z, x+2z)$, $\psi: (x, y, z) \mapsto (2x-2y, 3x+y-z)$, $\eta: (x, y, z) \mapsto (4x-6y+2z, 5x+y+3z)$, $\kappa: (x, y, z) \mapsto (-x+z, -2x-y+3z)$, $\mu: (x, y, z) \mapsto (-x+7y-2z, x+3y-5z)$, $\nu: (x, y, z) \mapsto (-3x+4y-2z, 2x-y+z)$.

Eredmény. A legtöbb feladatrészben több lehetőség van a bázis kiválasztására. Ezek közül egyet adunk meg. A bázis elemszáma a dimenzió.

- (a) $U = [(1, 1, 0, 0, 1), (1, 1, 1, 0, 1), (0, 0, 1, 1, 0)]$

- (b) $U = [(-1, 1, -1, 1, 0), (1, -1, -1, 0, -1), (-1, 1, 0, 1, -1)]$
 (c) $U = \left[\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -2 & 0 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ -2 & 1 \\ 0 & -1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 & 1 \\ 7 & 3 \\ -2 & -5 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -3 & 2 \\ 4 & -1 \\ -2 & 1 \end{pmatrix} \right]$
 (d) $U = [1 + x + x^4, x^2 + x^3, 1 + x + x^3 + x^4]$
 (e) $U = [-1 + x - x^2 + x^3, 1 - x - x^2 - x^4, -1 + x + x^3 - x^4]$
 (f) $U = [3 - 2x + x^2, 6 - 5x + 2x^2]$
 (g) $U = [\varphi, \psi]$
 (h) $U = [\varphi, \psi, \mu, \nu]$

12.9. Feladat. Adjon meg olyan bázist a $\text{Hom}(\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^2)$ vektortérben, amelynek minden eleme „ismert” geometriai transzformációival megadható ortogonális transzformáció.

Eredmény. Egy lehetséges megoldás:

$U = [\varphi, \psi, \eta, \kappa]$, ahol φ az identitás, ψ az x -tengelyre való tükrözés, η az origó körüli $\frac{\pi}{2}$ szögű forgatás, κ az $y = x$ -re való tükrözés

12.10. Feladat. Állapítsa meg, hogy az alábbi φ leképezések lineárisak-e. Amennyiben igen, akkor

- (i) határozza meg φ magterét és képterét, valamint ezek dimenzióját;
 (ii) döntse el, hogy φ injektív-e, szürjektív-e és vektortér-izomorfizmus-e.
- (a) $\varphi: \mathbb{Z}_2^{2 \times 2} \rightarrow \mathbb{Z}_2^{2 \times 2}, X \mapsto X^T$;
 (b) $\varphi: \mathbb{Z}_3^{2 \times 2} \rightarrow \mathbb{Z}_3^{2 \times 2}, \begin{pmatrix} x & y \\ u & v \end{pmatrix} \mapsto \begin{pmatrix} u & v \\ x & y \end{pmatrix}$;
 (c) $\varphi: \mathbb{Q}^{2 \times 2} \rightarrow \mathbb{Q}^{2 \times 2}, \begin{pmatrix} x & y \\ u & v \end{pmatrix} \mapsto \begin{pmatrix} x + cu & y + cv \\ u & v \end{pmatrix}$, ahol $c \in \mathbb{R}$ rögzített;
 (d) $\varphi: \text{Hom}(\mathbb{Q}^2, \mathbb{Q}^2) \rightarrow \text{Hom}(\mathbb{Q}^2, \mathbb{Q}^2), \psi \mapsto 2\psi$;
 (e) $\varphi: \text{Hom}(\mathbb{Z}_3^3, \mathbb{Z}_3^3) \rightarrow \text{Hom}(\mathbb{Z}_3^3, \mathbb{Z}_3^3), \psi \mapsto \psi + \text{id}$;
 (f) $\varphi: \mathbb{R}[x] \rightarrow \mathbb{R}[x], p \mapsto p'$ (p deriváltja);
 (g) $\varphi: \mathbb{Q}[x] \rightarrow \mathbb{Q}[x], a_0 + a_1x + a_2x^2 + \dots + a_nx^n \mapsto a_0x$;
 (h) $\varphi: \mathbb{Z}_2[x] \rightarrow \mathbb{Z}_2[x], p \mapsto xp$.

Eredmény. Csak azon tulajdonságokat tüntetjük fel (ii)-ből, amelyeket a lineáris leképezések teljesítenek. Izomorfizmus esetén nem írjuk ki az injektív és szürjektív tulajdonságokat.

- (a) lineáris, $\text{Ker } \varphi = \left\{ \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \right\}$, $\text{Im } \varphi = \mathbb{Z}_2^{2 \times 2}$, izomorfizmus
 (b) lineáris, $\text{Ker } \varphi = \left\{ \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \right\}$, $\text{Im } \varphi = \mathbb{Z}_3^{2 \times 2}$, izomorfizmus
 (c) lineáris, $\text{Ker } \varphi = \left\{ \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \right\}$, $\text{Im } \varphi = \mathbb{Q}^{2 \times 2}$, izomorfizmus
 (d) lineáris, $\text{Ker } \varphi = \{0\}$ (zérustranszformáció), $\text{Im } \varphi = \text{Hom}(\mathbb{Q}^2, \mathbb{Q}^2)$, izomorfizmus
 (e) nem lineáris
 (f) lineáris, $\text{Ker } \varphi$ a konstans polinomok, $\text{Im } \varphi = \mathbb{R}[x]$, szürjektív
 (g) lineáris, $\text{Ker } \varphi$ az összes olyan polinom, melynek konstans tagja 0, $\text{Im } \varphi = [x]$
 (h) lineáris, $\text{Ker } \varphi = \{0\}$, $\text{Im } \varphi$ az összes olyan polinom, melynek konstans tagja 0, injektív

Gyakorló feladatok $\mathbb{Z}_2$ és $\mathbb{Z}_3$ feletti számoláshoz

12.11. Feladat. Adja meg a $\mathbb{Z}_2$ feletti (a),(b) és a $\mathbb{Z}_3$ feletti (c) lineáris egyenlet-rendszerek általános megoldását, és sorolja is fel az összes megoldásukat:

$$(a) \begin{array}{rcl} x_1 & + & x_3 = 1 \\ x_1 + x_2 + x_3 & = & 0 \\ x_1 + x_2 & = & 0 \\ x_2 + x_3 & = & 1 \end{array};$$

$$(b) \begin{array}{rcl} x_2 + x_3 & + & x_5 = 1 \\ x_1 + x_2 & + & x_4 + x_5 = 1 \\ x_1 & + & x_3 + x_4 = 0 \end{array};$$

$$(c) \begin{array}{rcl} x_2 - x_3 - x_4 & = & -1 \\ -x_1 - x_2 + x_3 + x_4 & = & 1 \\ -x_1 & - & x_3 + x_4 = -1 \\ x_1 - x_2 - x_3 & = & -1 \end{array}.$$

Eredmény. (a) $x_1 = x_2 = 1, x_3 = 0$

(b) $x_1 = x_3 + x_4, x_2 = 1 + x_3 + x_5, x_3, x_4, x_5 \in \mathbb{Z}_2$
 $(0, 1, 0, 0, 0), (0, 0, 0, 0, 1), (1, 1, 0, 1, 0), (1, 0, 0, 1, 1),$
 $(1, 0, 1, 0, 0), (1, 1, 1, 0, 1), (0, 0, 1, 1, 0), (0, 1, 1, 1, 1)$

(c) $x_1 = 0, x_2 = -x_4, x_3 = 1 + x_4$
 $(0, 0, 1, 0), (0, -1, -1, 1), (0, 1, 0, -1)$

12.12. Feladat. Számítsa ki az

$$AB + C, BC^T, CB^T - A, BB^T - B^T \quad \text{és} \quad ((AB + C)(AB + C)^T)^{-1}$$

mátrixokat (amennyiben léteznek) a következő $\mathbb{Z}_3$ feletti mátrixokra:

$$A = \begin{pmatrix} -1 \\ -1 \\ 1 \end{pmatrix}, \quad B = (1 \ 0 \ -1 \ 0), \quad C = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & -1 & 0 \\ -1 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}.$$

Eredmény.

$$(a) AB + C = \begin{pmatrix} 0 & -1 & -1 & 1 \\ 0 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$(b) BC^T = (0 \ -1 \ 1)$$

$$(c) CB^T - A = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

(d) nem létezik

$$(e) \begin{pmatrix} 1 & 1 & -1 \\ 1 & 0 & 0 \\ -1 & 0 & -1 \end{pmatrix}$$

12.13. Feladat. Számítsa ki a $\mathbb{Z}_2$ feletti (a),(b) és a $\mathbb{Z}_3$ feletti (c),(d) determinánsokat:

$$(a) \begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 1 \end{vmatrix}; \quad (b) \begin{vmatrix} 1 & 1 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \end{vmatrix};$$

$$(c) \begin{vmatrix} 1 & -1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & -1 & 0 \\ 1 & -1 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & -1 \end{vmatrix}; \quad (d) \begin{vmatrix} 1 & -1 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & -1 & 0 & 1 \\ -1 & 1 & 0 & 1 & -1 \\ -1 & -1 & 1 & 0 & 1 \end{vmatrix}.$$

Eredmény. (a) 1

(b) 1

(c) -1

(d) 1